

DE VERWIJSPRAKTIJK VOOR TANDHEELKUNDE AMSTERDAM

Twintig jaar permanente inzet op kwaliteit

Een groot aantal tandheelkundige specialismen compact onder één dak. Dat is De Verwijspraktijk voor tandheelkunde Amsterdam, die dit jaar haar twintigjarig jubileum viert. De voordelen van de multi-disciplinaire samenwerking in deze praktijk lijken evident, voor tandarts én patiënt. Toch is van grootschalige navolging geen sprake geweest.

TEKST: KEES ADOLFSEN, FREELANCE JOURNALIST, FOTO'S: JAN DE GROOT, AMSTERDAM (BEHALVE DE ONDERSTE FOTO RECHTS OP P. 23)

De naam bleek simpel en tegelijk doeltreffend. In 'De Verwijspraktijk' wordt geen algemene praktijk gevoerd. Vanaf de start worden in dit tandheelkundig centrum uitsluitend verwezen patiënten behandeld – door orthodontisten, endodontologen, parodontologen, implantologen, esthetisch-restauratief tandheelkundigen, gnathologen en mondhygiënist. Veel van hen gaven of geven les op de universiteit. Wat ze delen is de inzet op hoogkwalitatieve tandheelkunde – én een enorm enthousiasme voor het vak, dat voortdurend gevoed blijft door de continue uitwisseling van wederzijdse kennis en door twintig jaar ervaring in intensieve samenwerking in vaak complexe situaties. Aan de geschakelde tafels in de kantine, waar het *Nt* in de avonduren een uitgebreid interdisciplinair overleg meemaakt (zie kader), noemt endodontoloog Els Duijst wat voorbeelden van die samenwerking: “Je maakt samen inschattingen: alleen als ik een specifiek element endodontologisch goed kan behandelen, kan de implantoloog ernaast met succes een implantaat plaatsen. Of de orthodontist creëert nog wat extra ruimte om een implantaat beter geplaatst te krijgen. Ook restauratieve tandheelkunde en orthodontie sluiten vaak zorgvuldig op elkaar aan.”

Gezamenlijke agendaplek

Die samenwerking wordt versterkt door de compacte setting en de flexibele instelling. Even bij elkaar binnenlopen, foto's delen op het computerscherm, een snelle extra blik: het verbreedt en versterkt de visie op de behandeling. Ook worden gecombineerde behandelingen gedaan, voor traumapatiënten met gecompliceerde kroonfracturen bijvoorbeeld. “Daar reserveren we een gezamenlijke agendaplek voor”, zegt Rian Buursen, restauratief-esthetisch tandarts. “Na de wortelkanaalbehandeling volgt een vaak lastige restauratie. We assisteren bij elkaar. Zulke samenwerking is leerzaam en efficiënt. Het betekent wel dat je hier geen negen-tot-vijf mentaliteit moet hebben. Je dag loopt ook wel eens van acht tot tien. Voor de patiënt scheelt die snelle afstemming van verschillende soorten behandelingen vaak maanden in het behandeltraject.”

In De Verwijspraktijk voor tandheelkunde Amsterdam werken de volgende personen:

Endodontologie

- Andreas Braun
- Els Duijst-van Cruchten
- Dr. Hagay Shemesh

Implantologie

- Dr. Erwin van der Zee
- Jan Dominicus

Mondhygiëne (vrijgevestigd)

- Nicolien Douqué- de Troye
- Janine Douqué- Stok

Orale Kinesiologie

- Chryssa Papagianni

Orthodontie

- Tjebbe Swart
- Iris Dirks

Parodontologie en Mondhygiëne

- Dr. Erwin van der Zee
- Anna Louropoulou
- Richard Koop
- Dr. Spiros Paraskevas

Restauratieve Esthetische Tandheelkunde

- Rian Buursen
- Anne Cromptvoets
- Abe ten Have

> Verbindingen

De Verwijspraktijk startte twintig jaar geleden op een bovenverdieping aan de Van Boshuizenstraat in Amsterdam. Toen de benedenverdieping vrijkwam, verhuisde de afdeling orthodontie daarheen en breidde de praktijk uit van zes naar vijftien behandelstoelen. Orthodontist Tjebbe Swart hoeft ook maar één trap op om collega's te raadplegen. Hij doceerde orthodontie voor volwassenen en merkte dat hij daar andere vakgebieden voortdurend bij nodig had. "In een universitaire setting is het veel lastiger die verbindingen tussen disciplines te maken dan in deze praktijk. Overigens werken wij natuurlijk niet alleen maar samen. Meer dan tachtig procent van ons werk bestaat uit verwijzingen naar individuele afdelingen. Maar soms is het voor de verwijzende tandarts

onmogelijk om de situatie te overzien. Is het probleem groter dan een deelgebied, dan krijgen we dat hier veel eerder boven tafel en kunnen we dat terugkoppelen naar de verwijzer." Behandelopties zijn soms niet algemeen bekend. Swart behandelt naast volwassenen ook veel kinderen. Bij een door trauma op jonge leeftijd verloren element bijvoorbeeld zal autotransplantatie vaak de eerste keuze zijn.

De verwijzend tandarts blijft de spil en regisseur van de behandeling, benadrukken allen. Gelukkig is de communicatie verbeterd. Vroeger vermeldde een geel briefje soms niet meer dan 'paro svp'. Tegenwoordig omschrijven verwijzers vaker uitvoeriger hun visie op het probleem en ook welk aandeel ze graag zelf voor hun rekening nemen. "Een uitstekende ontwikkeling",

Een avond interdisciplinair overleg

Zo'n zestien mensen stuiven binnen. Op tafel staan broodjes en fruit. Al twintig jaar lang vindt iedere laatste donderdag van de maand van 18.30 tot 20.30 uur interdisciplinair overleg plaats. Met de medewerkers van De Verwijspraktijk en voor en met hun verwijzers. Deze avond zijn drie verwijzers aanwezig wier patiënten worden besproken. Onder hen Onno van Wonderen uit Zandvoort, die als eerste de gelegenheid krijgt zijn casus uitgebreid in beeld te brengen. Foto's, OPT's en parostatus worden wandgroot gepresenteerd. De patiënt met een voorbije fobie voor de tandarts wilde zijn diepe palatumbeet gecorrigeerd hebben. Heeft een paar jaar elders gebeugeld. Nu de operatie nadert haakt de patiënt af, door meerdere privé-oorzaken gestresst en depressief geraakt. "Zijn gebit fietst onder mijn handen vandaan", schetst Van Wonderen, "ik zit met de handen in het haar." Het laatste jaar gaan paroproblemen vergezeld van toegenomen mobiliteit en matige botafbraak; een aantal elementen heeft een dubieuze endodontische prognose. De status van gebit en patiënt worden van veel kanten belicht. Patiënt blijkt ook diabetes te hebben. Parodon-

tale ontsporing op basis van niet tijdig gesignaleerde diabetes of een onjuiste instelling is binnen dit gezelschap al veel vaker waargenomen.

Drie elementen moeten als verloren worden beschouwd, één frontelement blijft ter discussie. Tandarts Hein de Kloet – voorheen medewerker, nu adviseur – pleit voor het op z'n minst tijdelijk mooi maken van dit element: dat kan sterk motiverend werken. Anderen noemen het paroprotocol, waarmee gestart moet worden, als een goede motivatietest. Implantologie is nog niet aan de orde. Als Van Wonderen de patiënt ook als suïcidaal omschrijft, trekt Tjebbe Swart de behandelcirkel nog ruimer: "Hier manifesteert zich een maatschappelijk probleem via het gebit. Solitaire gebitsbehandeling is zinloos zonder inschakeling van psychische hulp." Het op te stellen behandelplan zal dan ook gebaseerd moeten zijn op een combi-aanpak. Van Wonderen is gesterkt in zijn overtuiging dat toestemming van de patiënt voor intensief contact met de huisarts een startvoorwaarde is voor een mogelijk succesvol vervolg. Er wordt een stappenplan afgesproken waarbij Van Wonderen aangeeft welke hij voor zijn rekening neemt.

meent parodontoloog/implantoloog Erwin van der Zee. “Wensen van verwijzers kunnen sterk variëren. Helderheid daarover stelt ons in staat tot optimale samenwerking en zorgvuldig maatwerk. Dat is ook richtinggevend voor onze toekomst. We zijn en blijven een behandel- en diagnostisch centrum, maar we willen onze kennis en expertise ook méér gaan inzetten in het begeleiden van met name jonge tandartsen die hun ervaring willen uitbreiden.”

De Verwijspraktijk organiseert dit lustrumjaar workshops per vakgebied. Het lustrumprogramma is vooral ingericht op kleinschalige bijeenkomsten, met volop mogelijkheden voor persoonlijke ontmoeting en interactie met collega-tandartsen. De belangstelling is groot. In juni is parodontologie aan de beurt. Na de zomer volgen nog drie multidisciplinaire roulette-avonden.

Erkend en herkenbaar

Heeft De Verwijspraktijk niet veel concurrentie gekregen, nu het woord verwijspraktijk een veel ruimere betekenis heeft gekregen? Er zijn veel specialistische centra met één of twee disciplines. Verwijspraktijken met alleen parodontologie zijn er vele, vaak gecombineerd met implantologie. Er zijn esthetische centra, zelfstandige gnathologen, aparte endopraktijken, algemene praktijken waar ook op verwijzing geïmplanteed wordt et cetera.

Op De Verwijspraktijk zelf blijkt men met concurrentie niet bezig te zijn, laat staan met meerjarige bedrijfsresultaten en -plannen. Maar des te meer met kwaliteit en herkenbaarheid. Duijst: “Bij ons werken uitsluitend door de verschillende beroepsverenigingen erkende specialisten. Daaraan hechten wij zeer. En het gebeurt niet overal, wat de transparantie in deze beroepskolom vertroebelt.”

Van der Zee: “Patiënten én tandartsen zijn enorm gebaat bij herkenbaarheid van kwaliteit. Niet alleen per individuele behandelaar, maar juist ook op praktijkniveau. Dat is vanwege de kosten, maar vooral voor de geloofwaardigheid van ons vak en het welbevinden van de patiënt. In de hele gezondheidszorg, bij hartchirurgie bijvoorbeeld, zie je een concentratie van behandelingen op plekken waar die heel veel plaatsvinden.

Navolging in Nederland

Verwijspraktijken met één specialisme zijn er volop in ons land. Het multidisciplinaire model van De Verwijspraktijk lijkt echter slechts weinig navolging te hebben gekregen. Een voorbeeld is de Verwijspraktijk voor tandheelkunde Oosterhout, die in 1989 startte als parodontologiepraktijk. Vanaf 2000 werd vanuit een nieuwe locatie steeds meer multidisciplinair gewerkt, overigens zonder orthodontie. Huidige eigenaren Yann Vandemeulebroecke en David Smitz benadrukken het belang van samenwerking met de verwijzend tandarts. Die is nauw betrokken bij het behandelplan, kijkt soms mee bij behandelingen en kan zorgvuldig aangeven welk deel van de behandeling hij in eigen hand wil houden. De tandarts-specialisten zijn aangesloten bij Nederlandse of Belgische beroepsverenigingen. Hun kwaliteit wordt volgens Vandemeulebroecke vooral bepaald door hun ervaring, het gegeven dat ze hun specialisme dag in dag uit uitoefenen. In Oosterhout worden patiënten alleen voor algemene behandeling aangenomen als ze geen tandarts blijken te hebben. Frank Andriessen werd twee jaar geleden eigenaar van Tandheelkundig centrum Wilhelminapier in Rotterdam, een ander voorbeeld van een praktijk waar men al zestien jaar uitsluitend op verwijzing behandelt. Naast onder meer implantologie en endodontologie is onder hetzelfde dak ook een tandtechnisch laboratorium gehuisvest. “We lopen de deur plat bij elkaar. Enorm efficiënt voor de patiënt: in één behandlesessie bekijken we vanuit drie disciplines, waaronder de tandprotheticus, de situatie. Zeker bij uitgebreide behandelplannen komt dat de kwaliteit van de behandeling zeer ten goede.” Over de levensvatbaarheid van zijn verwijspraktijk heeft Andriessen geen zorgen. Wellicht onder invloed van de crisis is het aantal verwijzingen per verwijzer afgenomen, maar het aantal verwijzers en hun regionale spreiding blijven een gezonde groei vertonen. Een derde voorbeeld is de Orfeo-kliniek in Zoetermeer. Deze relatief jonge multidisciplinaire verwijspraktijk – zelf gebruikt men liever verwijskliniek – startte in 2008. Binnen deze kliniek wordt naast endodontologie, parodontologie en implantologie ook mond-, kaak- en aangezichts chirurgie uitgeoefend. Er werken drie MKA-chirurgen; de kliniek beschikt dan ook over een volledig geoutilleerde operatiekamer, waar operaties onder algehele narcose plaatsvinden. Patiënten voor wie een uitgebreid behandelplan nodig is, worden vaak door orthodontist, MKA-chirurg en (soms) implantoloog gezamenlijk gezien. Orthodontist en eigenaar Rob Mulié wijdde aan die vorm van ‘meer-disciplinaire’ aanpak zijn vorig jaar verschenen voorlichtingsboekje *Kijk op orthodontisch-chirurgische behandelingen*.

Een keurmerk voor uitsluitend door de beroepsverenigingen erkende verwijspraktijken is waarschijnlijk niet zo maar te realiseren, maar zou de transparantie in het mondzorgaanbod in Nederland zeker ondersteunen.”